



Docentenhandleiding

Wie ben jij & wie ben ik?

Groep 6 t/m 8



Beste docent,

Wat leuk dat u met uw groep binnenkort naar Museum Catharijneconvent komt om deel te nemen aan het programma *Wie ben jij & wie ben ik?* Dit programma speelt zich af in de vaste collectie van het museum en richt zich op thema's als identiteit, imago en begrip voor elkaar.

In deze docentenhandleiding vindt u informatie over wat u van het programma kunt verwachten. Tevens bevat het informatie die u kunt gebruiken om uw klas voor te bereiden op het museumbezoek.

Wij verheugen ons op uw komst en wensen u en uw leerlingen alvast veel plezier.

Met vriendelijke groet,

Team Educatie
Museum Catharijneconvent

Inhoudsopgave

1. *Wie ben jij & wie ben ik?* programma

1.1 Omschrijving programma

1.2 Doelgroep, doelstellingen en kerndoelen

2. Voorbereidende les

2.1 Thema één: identiteit

2.2 Thema twee: imago

2.3 Thema drie: nieuwsgierigheid, respect

3. Museumbezoek & museumregels

4. Feest! Weet wat je viert

1. Wie ben jij & wie ben ik?

1.1 Omschrijving programma

Samen met de leerlingen heeft u als voorbereiding op het museumbezoek in de klas een gesprek over de begrippen identiteit, imago en respect voor elkaar.

In de museumles draait het om nieuwsgierigheid. De leerlingen gaan onder begeleiding van twee museumdocenten op onderzoek uit. Ze stellen vragen aan zichzelf en aan elkaar. Wie en wat bepaalt eigenlijk wie je bent? Hoe kom je over op anderen? Wat weet je van elkaar? En het belangrijkste: wat zou je nog meer willen weten?

Aan de hand van kunstvoorwerpen en verhalen uit het hele museum gaan de leerlingen het hebben over identiteit: wie ben ik?, over imago: wie ben jij? en over begrip voor elkaar.

Samen met een museumdocent bespreken ze de kunstwerken. De leerlingen leren dat er al eeuwen verschillende culturen samenleven in Nederland en krijgen al doende inzicht in de begrippen identiteit en imago. Ze ervaren dat tradities en gebruiken met de tijd veranderen en dat, hoe meer je over elkaar leert, hoe meer respect je voor elkaar krijgt. Hiervoor wordt de groep in tweeën gesplitst. Na een gezamenlijke introductie gaat iedere groep met een eigen museumdocent op pad. Wilt u de klas alvast in twee groepen verdelen?

1.2 Doelgroep, doelstellingen en kerndoelen

Dit programma is speciaal ontwikkeld voor de groepen 6 t/m 8 van het primair onderwijs.

Doelstellingen

1. De begrippen identiteit, imago en respect onderzoeken.
2. Leren dat er verschillende culturen samenleven in Nederland.
3. Nieuwsgierigheid prikkelen naar de eigen geschiedenis en die van een ander.
4. Ervaren dat tradities en gebruiken met de tijd veranderen.

Thema's zijn:

- Identiteit
- Imago
- Respect
- Geschiedenis
- Diverse culturen en geloven

Aansluiting bij kerndoelen

Het lesprogramma kan worden ondergebracht bij het leergebied Oriëntatie op jezelf en de wereld, Nederlands en Kunstzinnige oriëntatie. Ook heeft het programma raakvlakken met Geschiedenis en Godsdienst/Levensbeschouwing.

De lessen op school en de museumles passen binnen het curriculum bij de leergebieden:

Nederlands

- Kerndoel 1: De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.
- Kerndoel 2: De leerlingen leren zich naar vorm en inhoud uit te drukken bij het geven en vragen van informatie, het uitbrengen van verslag, het geven van uitleg, het instrueren en bij het discussiëren.

Oriëntatie op jezelf en de wereld

- Kerndoel 37: De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.
- Kerndoel 38: De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen

Kunstzinnige oriëntatie

- Kerndoel 55: De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.
- Kerndoel 56: De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

2. Voorbereidende les

Algemeen

In het programma komen drie hoofdthema's naar voren: identiteit, imago en respect voor elkaar. Deze thema's zullen ook de leidraad zijn in de museumles.

2.1 Thema één

Het hoofdthema is identiteit.

Kringgesprek

Laat de kinderen in een kring zitten en bespreek de volgende vragen.

Ter inspiratie:

- ❖ Waarom is een naam belangrijk?
- ❖ Zegt een naam iets over wie jij bent?
- ❖ Wat zegt nog meer iets over jou als persoon?
- ❖ Is voor iedereen het begrip identiteit duidelijk?
- ❖ Wie kan dit begrip uitleggen zodat de rest van de klas het ook begrijpt?

Tip! Speel via de website www.feestweetwatjeviert.nl het Weet hoe je heet-spel.
<http://www.feestweetwatjeviert.nl/tips-en-spelletjes/naamdagenmodule/>

Woordspin

Als je vraagt 'wie ben jij?' zullen de meeste mensen antwoorden met hun naam. Maar een naam zegt niet alles over wie je bent. Deze opdracht laat leerlingen nadenken over allerlei aspecten die iets vertellen over wie zij zijn als persoon.

Geef alle leerlingen een vel papier. Laat hen in het midden daarvan hun naam opschrijven. Daarna mogen ze de woordspin verder invullen door allerlei woorden op te schrijven die iets vertellen over hen als persoon. Om de leerlingen op gang te helpen kun je als leerkracht hulpvragen stellen om de leerlingen aan het nadenken te zetten.

- ❖ Wat valt op aan jouw uiterlijk?
- ❖ Wat voor soort kleding draag je graag?
- ❖ Wat vind je leuk om te doen?
- ❖ Waar woon je?
- ❖ Welke feesten vier je graag?
- ❖ Wat vind je leuk aan jezelf?
- ❖ Ik hou van ...?

Bespreek de gemaakte woordspinnen.

TIP: Maak polaroid foto's van de gezichten van de leerlingen. Plak deze op een papier. Laat de leerlingen hier een lijfje onder tekenen. Daar kunnen ze vervolgens de antwoorden op bovenstaande vragen aan toevoegen.

2.1 Thema twee

Het hoofdthema is imago.

Kringgesprek

Laat de kinderen in een kring zitten en bespreek de volgende vragen.

Ter inspiratie:

- ❖ Kun je zomaar iets zeggen over een groep mensen?
- ❖ Bepaalt één ding wie jij bent of spelen meerdere zaken hierbij een rol?
- ❖ Wie kent jou het beste?
- ❖ Kent die persoon jou door en door?
- ❖ Vind je het belangrijk hoe anderen over jou denken?

Woordspin deel 2

Laat de leerlingen nu een woordspin maken over de leerkracht. Wie vinden zij dat jij bent? Doe dit klassikaal. Schrijf je eigen naam op het bord, of gebruik een foto, en vraag de leerlingen klassikaal de woordspin in te vullen.

Stel weer hulpvragen:

- ❖ Ik vind het leukste aan juf/meester
- ❖ Ik herken juf/meester aan...
- ❖ Juf/meester houdt van..

Wordt er iets negatiefs gezegd? Grijp die kans dan aan om hier verder op door te praten. Waarom denken ze dat? Weten ze dit zeker? Is het gevaarlijk om zo iets over een ander te zeggen? Denken ze dat dit kan kwetsen? Hoe zouden ze het vinden als iemand anders zo iets over hen zou zeggen? Of is het juist een kans om hier verder over te praten?

2.1 Thema drie

Kringgesprek

Het hoofdthema is respect voor elkaar.

Laat de kinderen in een kring zitten.

Hoe meer je over elkaar leert hoe meer respect je voor elkaar krijgt. Wees dus nieuwsgierig naar elkaar. Hoe meer je je met elkaar verbonden voelt en je richt op de overeenkomsten, maar de verschillen ook omarmt, hoe meer je in staat bent iets goed te doen, een ander te helpen.

Ter inspiratie:

- ❖ *Doen jullie wel eens een heitje voor karwijtje?*
- ❖ *Helpen jullie een ander wel eens?*
- ❖ *Wie dan?*
- ❖ *Waarom doe je dat?*

- ❖ *Krijg je daar dan geld voor?*
- ❖ *Wat nou als je daar niks voor terug zou krijgen?*
- ❖ *Zou je het dan nog doen? Waarom wel/niet?*
- ❖ *Zou je je dan anders voelen?*

Hoe zou het zijn als...

Geef de leerlingen de opdracht om na school iemand, op straat of thuis, te helpen zonder er iets voor terug te vragen. Bijvoorbeeld de deur open houden, de afwas doen, iets op te ruimen..

Vraag ze na te denken hoe dat voelt. Vraag de volgende keer een aantal leerlingen te vertellen wat ze hebben gedaan en hoe dat voelde.

3. Museumbezoek & Museumregels

Om een bezoek aan het museum prettig te laten verlopen, heeft het museum enkele huisregels opgesteld. U blijft als docent verantwoordelijk voor het gedrag van de leerlingen. Om misverstanden te voorkomen vragen wij u om leerlingen en begeleiders voorafgaand aan het bezoek op de hoogte te stellen van de huisregels:

- Garderode

Alle rugtassen, paraplu's, tassen en jassen graag in de garderobe achter laten.

- Camera's en mobiele telefoons

Het maken van foto's zonder flits is toegestaan. Graag in de zalen van het museum de mobiele telefoons op stil te zetten.

- Tijdig beginnen

Wanneer u een groepsbezoek brengt onder begeleiding van een museumdocent of rondleider vragen wij u tijdig aanwezig te zijn. Houdt u rekening met toiletbezoek en het ophangen van jassen en tassen.

- Begeleiding

Van de begeleiders / docenten vanuit school verwachten wij een actieve bijdrage en dat zij bij de leerlingen blijven. U blijft als docent verantwoordelijk voor het gedrag van de leerlingen. Begeleiders zijn welkom om vooraf aan een bezoek gratis het museum te bezoeken. Graag weten we dit van te voren zodat de receptionist(e) van uw bezoek op de hoogte is.

- Regels op de zaal

In de museumzalen gelden de normale regels: (zie hieronder). U kunt deze regels bespreken aan de hand van de museumfoto's:

- Door niet te rennen of duwen stoort u medeleerlingen niet
- Door niet te schreeuwen kan iedereen zich goed concentreren
- Door niet aan de kunstwerken te komen, beschadigt u deze kostbare voorwerpen niet (denk aan de scherpe punt van het potlood!)
- Door niet op de vitrines te leunen geeft u anderen ook de kans om te kijken.

4. Feest! Weet wat je viert

Het programma **Wie ben jij & Wie ben ik?** valt onder het project *Feest! Weet wat je viert*. *Feest! Weet wat je viert* wil alle kinderen van Nederland leren over de achtergrond en betekenis van de (religieuze) feesten in Nederland. Uitgangspunt daarbij is de collectie christelijk erfgoed van Museum Catharijneconvent en de eigen collecties van de locaties waarmee wordt samengewerkt. Aan de hand van materieel erfgoed, echte kunstvoorwerpen, en immaterieel erfgoed, zoals verhalen, wordt er verteld over tradities rondom feesten en de veranderingen daarin door de tijd heen. Vanuit het met name christelijk erfgoed komen ook andere religieuze en niet-religieuze feesten aan bod, waarmee vooral wordt ingespeeld op de overeenkomsten tussen de verschillende religies, waarmee respect voor elkaar wordt gestimuleerd. 'Feest' is het laagdrempelige haakje om kinderen hierover te leren.